

Vänsterpartiets förslag till

Strategisk plan 2020-2022

Version 2 juni

Förord

Det du nu håller i din hand är Vänsterpartiet förslag till strategisk plan för perioden 2020-2022. Här finns utgångspunkter för våra politiska överväganden men också tankar och idéer på ett övergripande plan för regionens utveckling och hur våra skattepengar ska användas.

Strategiska planens första del handlar om Vänsterpartiets visioner och mer långsiktiga mål, vissa bortom kommande mandatperiod. Den andra delen är mer inriktad på vad vi vill åstadkomma i Regionfullmäktige under den nuvarande mandatperioden. Här finns, förutom konkreta sakfrågor, också vår syn på hur vi vill att beslut som påverkar regionen skall fattas, hur regionen skall styras och på vilket sätt medborgarinflytande skall säkerställas.

I dokumentet anger vi ofta begreppet medborgare, dvs i regionen skrivna personer, som har både rättigheter och skyldigheter till regionen. I tillämpliga fall inkluderas i begreppet medborgare även boende, som vistas i regionen, och besökare som finns i regionen mer tillfälligt.

Könsuppdelad statistik finns idag enbart uppdelade på kvinna eller man. Eftersom vi vill att man skall kunna få definiera sig på annat sätt, icke-binärt, kommer vi också att efterlysa statistik och åtgärder för personer som vill definiera sig på annat sätt.

Luleå 2 juni 2019

Vänsterpartiets regionfullmäktige-grupp

Innehållsförteckning

Del 1	4
Hållbar utveckling.....	5
Miljöomställning.....	5
Regional utveckling = Landsbygdsutveckling	6
Naturen i norr	6
Kunskap som verktyg.....	6
Del 2	7
1. Perspektiv medborgare.....	7
1.1 Strategiskt mål: Ett rikt och brett kulturliv (RUN).....	7
1.2 Strategiskt mål: En god, jämlik och samordnad vård (RS)	7
2. Perspektivet Verksamhet.....	7
2.1 Strategiskt mål: En effektiv, säker och hälsofrämjande verksamhet med god kvalitet (RS).....	7
3. Perspektivet Samhälle	8
3.1 Strategiskt mål: Hållbart nyttjande av resurser (RS; RUN)	8
4. Perspektivet Medarbetare.....	8
4.1 Strategiskt mål: Hållbar kompetensförsörjning (RS).....	8
4.2 Strategiskt mål: Hälsofrämjande arbetsvillkor (RS)	9
5. Perspektivet Ekonomi.....	9
5.1 Strategiskt mål: Kostnadseffektiv verksamhet (RS, RUN).....	9

Del 1

Norrbottnen som välfärdens knutpunkt - en ARKTISK HUBB där alla får valuta för skattpengarna

Nedan redovisas kortfattat vad bokstäverna i ARKTISK HUBB står för

ARBETSTILLFÄLLEN	Ska finnas i stad, byar och glesbygd. Möjligheter att jobba från bostadsorten, på distanscentra eller i hemmet, ska understödjas i hela länet. Statliga myndigheter, regional- och kommunala arbetsgivare ska tillsammans med privata företagare vara trygga i att samhällsservice finns för valfri placering. För att kunna leva i en glesbygdskommun krävs att man har ett jobb. Om det inte MÅSTE vara lokaliserat på en viss ort ska det utlokaliseras och kanske även digitaliseras så den anställde kan jobba precis var som helst.
REKREATION	ALLA norrbottningar ska med lätthet nå någon favoritfritidssysselsättning. Avstånd, tillgänglighet eller ekonomi ska ej sätta käppar i hjulet. Det är viktigt att medborgarna vet att det finns någonting att göra på sin fritid. Det är därför en stor angelägenhet att de lokala Folkets Hus och den lokala biografen fortsätter att finnas för att ett landsbygdsliv ska attrahera många och glesbygden leva.
KULTURER	Tillgång till kultur är viktigt för människors välbefinnande. Kulturer som idrott, dans, teater, konst och levnadssätt ska finnas spridd i regionen, med stor respekt för människors olika traditioner och renen. De institutioner inom musik, teater och dans som erhåller regionalt stöd bär ett särskilt ansvar att turnera runt om i regionen Även nås via webben som alltid tillgängliga, eller tillfälliga, rum/händelser - för de som vill utöva själva, som proffs eller amatör, och de som vill titta. Om konsert eller annat evenemang hålls på en ort ska även transport dit från närliggande orter ingå i biljettpriiset. Vården ska kunna ordinera Kultur på recept, kan vara en läkande kraft för sjukskrivna
TURISM	Besöksnäringen är ett av våra fönster mot omvärlden. Ger arbetstillfällen och möten med människor från olika platser och kulturer. Den lockar besökare att bosätta sig i regionen och/eller att sprida kunskap om länet på sina respektive hemorter. Den får människor att njuta av norrbottensteater och fjällvandring, mygg och stark kyla, röding och samiskt konsthantverk...
INFRASTRUKTURER	För att få hela Norrbotten att blomstra krävs en väl fungerande infrastruktur. Att energin från regionens älvar och olika kraftverk ska ha ledningar effektiva nog att förse alla olika förbrukare i glesbygd, stad och land med ström är förutsättningen för välfärd. Sjukvård, industri och kommunikation med omvärlden kräver avbrottsfri el och stabil nätuppkoppling. Transporter av gods och människor kräver välunderhållna vägar, hamnar och räls. Vi behöver friskt vatten att dricka, ur kåsan vid bäcken eller kranen på våning sju.
SAMHÄLLSSERVICE	Bank och post, detaljhandel och livsmedel, skola och äldreomsorg, sophämtning, försäkringskassa.... Mobila servicecenter med samverkande aktörer som FK, AF, bank och post är en lösning i glesbygd, fasta servicekontor utifrån behov i större kommuner. Äldreomsorg och skola nära de som behöver den, säkra (sam)transporter gods/människor för att spara klimatet. Även om en trivs bra på sin bostadsort vill eller måste en ibland åka därifrån. Att det ska finnas bra kollektivtrafik som går på bra tider. Med bra tider menas att de ska vara bra sammanflätade så att man inte behöver vänta flera timmar mellan de olika linjerna när man ska färdas mellan Norrbottens orter.

KOMPETENS & KVALITET	Vidareutbildning och innovationskluster på ort och ställe eller via webb och distanslokal. Viktigt kunna utveckla kunnande tillsammans med andra oavsett var en bor - sätter guldkant på livet, stärker självbilden och håller flytten borta. Hållbarhet i byggande/planerande – dialoger med invånare före, under och efter förändring.
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	För att få en region att leva krävs att det finns bra fungerande närsjukvård och framförallt akutsjukvård. Oftavård ska vara näravård, sällan- och specialistvård är viktig få av samma kvalitet i hela Sverige. Här kan längre avstånd bli aktuellt pga specialistkunskaper och/eller kompetenstillgång. Hälsocentral, BVC och MVC/SpecialistMVC ska finnas tillgänglig i alla kommuner. Transporter till och från vård, oavsett längd, ska vara anpassad till patienten och enkel att beställa. Distansvård, kommunal- och regional sjukvård ska blandas i doser utifrån patientens behov och önskemål.
UTBILDNING	Visserligen inte en regional fråga men det är nästan den viktigaste frågan för att få hela länet att leva eftersom en barnfamilj inte vill bo i en kommun med dåligt fungerande skola. Regionen ska vara lyhörd för vilka utbildningar som behövs och arbeta tillsammans med folkhögskolor, universitet och andra utbildningsanordnare för att underlätta för anställda och invånare att studera.
BOSTÄDER	Regionen ska stödja bostadsbyggande med odlingsmöjligheter, vid huset eller en bit bort att hyra. Att på regelrätt sätt odla, fiska, jaga, plock bär och svamp för eget och andras behov ska uppmuntras. Villor och gårdar, stora och små lägenheter har olika efterfrågan i olika skeenden i livet.
BEFOLKNING	I Norrbotten är alla välkomna att stanna, vi vet att mångfald är rikedomens kärna. Vi kommer bli fler äldre och färre i förvärsarbetande ålder, därför viktigt skapa träffpunkter där vi kan se och lära av/om varandra. Flerspråkighet ska finnas i den offentliga verksamheten – bland personal, skrifter och telefonkontakter

Hållbar utveckling

Region Norrbotten skall verka för ett Norrbotten som är jämlikt, mångkulturellt, ekologiskt hållbart och innovativt – där människor trivs och vill forma sin framtid. En långsiktigt hållbar miljö ska skapas genom hushållande med resurser och energisnålt byggande.

Miljöomställning

I Region Norrbottens miljöpolicy anges färdriktningen för regionens miljöarbete. Region Norrbotten ska vara en aktiv och drivande regional aktör för att nå uppsatta mål.

Region Norrbotten ska arbeta för att lokalt och regionalt omställningsarbete utvecklas. Norrbotten ska år 2040 ha en 100 procent förnybar energiförsörjning och för att det ska vara möjligt måste det arbetet ges högsta prioritet. Region Norrbotten ska arbeta för att de samlade transporterna effektiviseras och minskas genom att samordning och planering sker i större utsträckning än idag.

Region Norrbotten har mycket goda förutsättningar att gå i spetsen för en omställning. I länet finns en stor tillgång till förnyelsebar energi. Det finns hög utbildningsnivå, universitet och företag i energisektorn ligger i framkant och kan bidra till omställningen.

De viktigaste delarna i en miljöomställning handlar om transporterna, bostäderna, maten, konsumtionsmönstren och produktionen samt att öka resurserna för renovering och energieffektivisering av befintliga lokaler.

Regional utveckling = Landsbygdsutveckling

Norrbottnen har många tillgångar, inte enbart mark och råvaror utan också natur och kulturlandskap där det går att skapa attraktiva boendemiljöer. Landsbygdsutveckling är en integrerad del av den regionala utvecklingen. Region Norrbotten ska bidra till förutsättningar för att alla ska ha både rätten och möjligheten att bo där man själv önskar.

Näringslivet måste utvecklas tillsammans med den offentliga sektorn för att vi ska kunna få befolkningstillväxt och en långsiktig hållbar utveckling i länet. Flera branscher måste få växa sig starka, både gamla och nya näringar. Vi ska stärka Norrbottens infrastruktur, kommunikationer och utbyggnaden av bredband och robusta elnät.

Naturen i norr

De norrbottniska naturresurserna har länge varit och är fortfarande ryggraden i den norrbottniska basindustrin vilken till stor del ägs av staten och/eller utländskt kapital. En ökad vidareförädling av råvaror skulle ge både fler jobb och minskad konjunkturkänslighet. Därför krävs samverkan mellan näringsliv och utbildningsanordnare.

För att Norrbotten ska kunna utvecklas krävs dessutom en större återbäring för uttaget av naturresurserna till region Norrbotten och kommunerna. Därför ska Region Norrbotten verka för en rejäl höjning av mineralavgiften, vi skulle gärna se en regressiv mineralavgift som går ut på att ju mer du förädlar desto lägre skulle avgiften kunna bli.

Samhället ska ställa större krav på gruvföretagen att de tar ekonomiskt ansvar och ansvar för att miljön inte tar skada. Idag förekommer alltför stora utsläpp, även från de gruvor som läggs ner, av miljöfarliga ämnen som arsenik, bly, kadmium, koppar och zink. Effekterna kan bli betydande för växter och djur och omgivande miljöer. Ekonomisk vinning får inte gå före värnandet av våra ekosystem.

Inom jordbruket finns stora utvecklingsmöjligheter att ta fram produkter av hög kvalitet som kan försörja vår landsända. Jordbruket kan också skapa kombinationsverksamheter med småskalig energiproduktion och turism.

Vi behöver bevara större områden gammelskog, för att säkra biologisk mångfald i framtiden. Skogsbolagens nuvarande avverkning går inte i linje med miljöorganisationernas mål om ett hållbart skogsbruk. Ersättningsjobb måste skapas allt eftersom skogen skyddas annars försvinner möjligheten att bo och jobba på landet.

Besöksnäringen är beroende av en ren miljö och natur och är samtidigt en snabbt ökande bransch där Norrbotten har mycket stor potential både nationellt och internationellt

Kunskap som verktyg

För Region Norrbotten är kunskapsfrämjande, jämlik, jämställd och effektiv verksamhet inom alla områden av största vikt. Inom hälso- och sjukvård är det helt avgörande för att ny kunskap och bättre metoder ska komma patienterna tillgodo. Kvalitetsregister, öppna jämförelser och andra former av uppföljande och jämförande studier inom hälso- och sjukvården uppdelade på kvinnor och män visar att evidensbaserade kunskaper tillämpas i varierande utsträckning. Möjligheten att göra vad som enligt kunskapen borde göras är begränsad av en allt för hård detaljstyrning av professionen. Region Norrbotten har tillsammans med övriga regioner och landsting ställt sig bakom en nationell samverkan för att etablera en gemensam struktur som ger stöd för kunskapsstyrning. Utformningen av det lokala kunskapsfrämjandet och hur nationella riktlinjer och andra kunskapsunderlag tas fram och implementeras är prioriterade områden som kräver samarbete mellan olika aktörer i regionen.

Del 2

Vid varje strategiskt mål anges inom parentes ansvarig nämnd, RS=regionstyrelsen, RUN=regionala utvecklingsnämnden.

1. Perspektiv medborgare

Perspektivet MEDBORGARE beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter för att kvinnor och män som medborgare ska få sina behov tillgodosedda och leda till det bästa livet och den bästa hälsan.

1.1 Strategiskt mål: Ett rikt och brett kulturliv (RUN)

Invånarna i Norrbotten ska ha god tillgång till kulturupplevelser. Kulturen bidrar till ett rikare liv, personlig utveckling och ett vidgat perspektiv på tillvaron. Alla norrbottningar ska kunna se och göra, uppleva och höra på olika platser i länet.

Region Norrbotten ska stärka nationella minoriteters och urfolket samernas kulturskapande och utveckling av kulturella uttryck, identitet och språk.

Den regionala kulturpolitiken ska ha ett tydligt medborgarfokus där inriktningen är att kulturen är en dynamisk och obunden kraft med yttrandefrihet som grund. Alla invånare i Norrbotten oavsett ålder, kön, könsidentitet, sexuell läggning, funktionsvariation, religion, etnisk tillhörighet, geografisk boendeort eller socioekonomiska förutsättningar ska ha likvärdiga villkor som utövare och deltagare. I Norrbotten ska det finnas förutsättningar för konstnärligt skapande som utforskar nya områden och överskrider gränser. Då vill människor komma, stanna, vara delaktiga och bidra.

1.2 Strategiskt mål: En god, jämlik och samordnad vård (RS)

God vård innebär att vården är kunskapsbaserad och ändamålsenlig, säker, individanpassad, effektiv, jämlik, jämställd och tillgänglig.

Medborgarna ska känna trygghet att de vid behov, får den vård de behöver. En samordnad vård och rehabilitering inom rimlig tid är viktigt för patienten och för att skapa en säker vård med goda medicinska resultat. Medborgaren ska få en vård som är tillgänglig och utformad utifrån personens behov och fri från stereotypa förväntningar på kvinnor och män. Särskild hänsyn ska tas till urfolk, nationella minoriteter och HBTQI-personer.

Patienter som har behov av insatser från flera vård- och omsorgsaktörer ska få en samordnad individuell plan som utgör en viktig pusselbit för att skapa helhetsperspektiv och samordning. Region Norrbotten ska säkerställa att patienter som har behov av koordinering också får en fast vårdkontakt. Utskrivningsklara patienter ska skrivas ut från den slutna vården så snart som möjligt efter att den behandlande läkaren bedömt att patienten är utskrivningsklar.

2. Perspektivet Verksamhet

Perspektivet VERKSAMHET är inriktat på effektivitet och kvalitet i arbetsmetoder och arbetsprocesser i alla Region Norrbottens verksamheter.

2.1 Strategiskt mål: En effektiv, säker och hälsofrämjande verksamhet med god kvalitet (RS)

Region Norrbotten är en kunskapsorganisation med omfattande verksamhet inom flera områden. En resurseffektiv verksamhet ska vara kunskapsbaserad, behovsstyrd och ha ett optimalt flöde. All verksamhet ska använda bästa tillgängliga kunskap på ett systematiskt sätt. Nya metoder ska vara etiskt grundade och införas under ordnade former. Det ställer krav på ständig utvärdering, nytänkande samt utfasning av inaktuella kunskaper och metoder. Nationella, sjukvårdsregionala och lokala

strukturer för kunskapsstyrning ska vidareutvecklas för att bättre kunna implementera och sprida bästa tillgängliga kunskap inom organisationen.

Patientens möte med vården ska ske utifrån patientens behov. Kollektivtrafiken så långt som möjligt vara anpassad till resenärers behov. Att tänka ”utanför boxen” och färd med stora bussar är här ett måste.

En hög säkerhetskultur och ett förebyggande arbetssätt ska genomsyra verksamheten. God arbetsmiljö främjar personaltillgång och arbetssätt, patientsäkerhet och utveckling.

Utifrån ett försämrat omvärldsläge behöver den strategiska planeringen inom civilt försvar byggas upp med inriktning att stärka försvarsmaktens förmåga och säkerställa civilbefolkningens behov av sjukvård.

3. Perspektivet Samhälle

Perspektivet SAMHÄLLE är inriktat på hur Region Norrbotten arbetar med utveckling, innovation och förnyelse

3.1 Strategiskt mål: Hållbart nyttjande av resurser (RS; RUN)

Konkurrenskraftig region, synlig i media

Länets konkurrenskraft påverkas av förmågan att se och utveckla styrkor för en hållbar utveckling. Basen är attraktiva livsmiljöer, ett robust näringsliv, god kompetensförsörjning, infrastruktur med god tillgänglighet som förutsättningar för digitalisering.

Hållbar utveckling

Insatser ska bidra till att stärka utbildning, vård och omsorg, förutsättningar för kulturliv, resande och transporter för hållbar utveckling i hela regionen. Arbetet med den regionala utvecklingsstrategin är ett av regionens redskap för utveckling och samverkan. Genom samverkan med kommuner och andra aktörer förstärks regionens arbete.

Tydligt regionalt företräderskap

Region Norrbotten måste verka med klimatets bästa för ögonen inom Arktiska arbetsgrupper.

En miljödirektör tillsätts direkt under regiondirektören, dels för att tydliggöra regionens hänsyn till klimat och miljö, dels för att ge hen handlingsutrymme och förändringsmandat.

4. Perspektivet Medarbetare

Perspektivet MEDARBETARE visar hur Region Norrbotten ska vara en attraktiv arbetsgivare som tar tillvara medarbetarnas resurser och låter dem växa och utvecklas tillsammans i arbetet. Samt skapar förutsättningar och stöd för chefer att (framgångsrikt) leda verksamhet och medarbetare genom ett tillitsbaserat och hållbart ledarskap.

4.1 Strategiskt mål: Hållbar kompetensförsörjning (RS)

Region Norrbotten är länets största arbetsgivare och är därför en av flera centrala aktörer som tillsammans bygger och sprider bilden av Norrbottens attraktivitet. Regionen ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare där många vill arbeta, studera och forska. De viktigaste ambassadörerna är de egna medarbetarna. Hur de uppfattar, är delaktiga i och berättar om sitt arbete, liksom hur de bemöter och introducerar nya medarbetare, studenter och praktikanter påverkar bilden av Region Norrbotten som arbetsgivare. Regionen ska kontinuerligt arbeta med chefer och medarbetare i ett förbättringsarbete för att skapa en tillitsbaserad och lärande organisation.

För att Region Norrbotten ska klara sitt uppdrag är det avgörande inför framtiden att regionen kan utveckla, behålla och rekrytera rätt kompetens samt att resurserna används ändamålsenligt och på bästa sätt för att uppnå regionens mål. Uppgifts- och kompetensväxling inom och mellan yrkesgrupper är därför ett fortsatt viktigt utvecklingsområde. Likaså möjligheten till flexibla anställningar och att personalen känner delaktighet och medskapande i verksamhetens utveckling.

Regionen ska arbeta strukturerat med att skapa förutsättningar för, samt erbjuda kompetensutveckling av befintliga medarbetare. Nya arbetssätt är en förutsättning som kräver såväl innovation som ständiga förbättringar.

Regionen ska ha jämlika villkor för alla, oavsett könstillhörighet eller ursprung. Alla ska ha möjlighet att kombinera yrkesarbete, studier och familj. Mångfald ska främjas, ses som en tillgång, och regionen vidtar aktiva åtgärder för att förebygga och motverka all form av diskriminering, repressalier och kränkande särbehandling.

Regionens verksamheter är kunskapsintensiva och kännetecknas av ständig kompetensutveckling. Dialog och samverkan med olika aktörer i utbildningssystemet är avgörande för att trygga framtida kompetensförsörjning. Alla medarbetare ska ha möjlighet till fortlöpande utveckling för att nya arbetssätt och ny teknologi ska komma medborgarna till gagn. Medarbetare ska också uppleva att det finns goda möjligheter till karriärutveckling och att den egna kompetensen tas till vara och används på rätt sätt för patienten/medborgaren.

4.2 Strategiskt mål: Hälsufrämjande arbetsvillkor (RS)

Medarbetarpolicyn är ett av Region Norrbottens övergripande styrdokument och tillika regionens arbetsmiljöpolicy. Policyn gäller för regionens samtliga arbetsplatser och speglar den politiska vilja som ligger till grund för hur regionen ska agera i medarbetar- och arbetsmiljöfrågor utifrån gällande lagstiftning och föreskrifter.

Region Norrbotten eftersträvar hälsufrämjande arbetsplatser. Möjlighet ska finnas för medarbetare att vara delaktiga i utformningen av en god arbetsmiljö och kunna påverka sin arbetssituation för att upprätthålla en god hälsa.

Regionen ska skapa förutsättningar och stöd för chefer att (framgångsrikt) leda verksamhet och medarbetare genom ett tillitsbaserat och hållbart chef- och ledarskap. Arbetsmiljön omfattar därmed både organisatoriska aspekter såsom ledning, styrning och prioritering såväl som det sociala klimatet för medarbetare och chefer. Det ska finnas ett systematiskt arbetsmiljöarbete inom verksamheterna på alla nivåer. Målet ska vara att alla skillnader i arbetslivet mellan olika kön ska raderas. För Region Norrbotten är målet att erbjuda alla heltidstjänstgöring, där arbetsmättet är motsvarande 6 timmars arbetsdag med bibehållen lön. Regionen ska på försök erbjuda 6-timmars arbetsdag med bibehållen lön för att kunna rekrytera och behålla personal samt medverka till en god hälsa hos personalen. Organisationens varierande behov ställer krav på medarbetarna att arbeta flexibelt inom och mellan verksamheterna.

5. Perspektivet Ekonomi

Perspektivet EKONOMI beskriver hur Region Norrbotten ska ta tillvara tillgängliga resurser för att skapa och behålla ekonomi som ger handlingsfrihet.

5.1 Strategiskt mål: Kostnadseffektiv verksamhet (RS, RUN)

Hälso- och sjukvårdsverksamheten i Region Norrbotten har en kostnadsnivå som är högre än snittet i riket. Regionens intäkter ska räcka till att finansiera dessa kostnader varför nettokostnadsnivån ska sänkas. Verksamhetens nettokostnadsutveckling ska vara lägre än intäktsutvecklingen

Det är ett självklart krav att Region Norrbotten använder tillgängliga resurser på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt för att bedriva hälso- och sjukvård och regional utveckling. Region Norrbotten ska använda tillgängliga resurser på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt, därför är det viktigt att verksamheten bedrivs i offentlig regi.

För att det ska vara möjligt att bedöma hälso- och sjukvårdens effektivitet är det nödvändigt att tillgänglighet, kvalitet, erfarenheter/nöjdhet och kostnader värderas i ett sammanhang. Rätt saker ska göras utifrån professionella bedömningar, vilket förbättrar patientens möte med vården och gör den mer träffsäker och effektiv. Detta kräver en ekonomisk redovisning som medger kostnadsjämförelser och som stödjer kvalitativ och tillitsbaserad verksamhetsutveckling. Möjlighet till

jämförelser över tid med andra är en viktig källa till kunskap om Region Norrbottens kostnadseffektivitet. Inom hälso- och sjukvården är möjligheterna till ekonomiska jämförelser goda, det är dock viktigt att även värdera resultat gentemot insatta resurser och professionens bedömningar. Kostnaden att producera (somatisk) hälso- och sjukvård ska på sikt vara i nivå med rikets.

(För andra områden är denna typ av jämförelser relativt outvecklade, men kan ändå ge en indikationer på en relativ position. Det är dock viktigt att även här värdera resultat gentemot insatta resurser.)

Samtransport av människor och gods är ett exempel på en klimatsmart lösning i vår stora region som skall värderas utifrån kostnadseffektivitet både för Region Norrbotten och medborgarna.

Kulturstöd och bidrag till föreningar ska i första hand värderas utifrån socioekonomisk nytta på lång sikt.